

İSTANBUL'DA HALK ELİNDE ANADOLU MANDASI ISLAHI

Mehmet İhsan Soysal¹, Mehmet Aksel¹, Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Zootečni Bölümü Biyometri ve Genetik Ana Bilim Dalı 59030,

¹TEKİRDAĞ Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Zootečni Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi
GİRİŞ:

İstanbul ilinde 10 ilçede 239 işletmede 12,906 adet Manda bulunmaktadır. Halk Elinde Manda Islah Projesinde 55 işletmede 2008 adet manda da Islah çalışması yapılmaktadır. Alınan veriler ise şöyledir: Doğum yapan mandanın laktasyon boyunca kontrol süt verimlerinin takibi, Malakların Doğum ağırlığı 6 aylık ağırlığı 12 aylık ağırlığı alınır. Mandanın aylık süt bileşenlerinin tespiti sağlanır. Daha sonra elde edilen veriler neticesinde damızlık dişi ve erkek mandalar seçilir. Beş yıl süreli projede öncelikle ıslah materyalinin kimi verim özelliklerine ilişkin tanımlayıcı istatistiklerin belirlenmesi ve karakteristiklere göre süt verimi yönünde seleksiyon uygulamaktır. Seleksiyon sürecinin başında .anne süt verimleri ve bireysel büyüme karakteristiklerine seçilen erkek malaklardan seleksiyona esas verim özellikler ağırlıklandırılarak bir indeks şeklinde belirlenen damızlık değeri ne göre damızlık boğa adayları belirlenmektedir. Projenin ilerleyen yıllarda verime ilişkin veriler elde edildikçe en iyi doğrusal sapsız öngörü metoduna göre damızlık değerleri belirlenecektir. elde edilen boğa adayları akrabalı yetiştiriciliğini önlemek bakımında işletmeler arasında transfer edilecektir. İstanbul ilinde bu sürecin ikinci yılında transferler tamamlanmıştır. Ayrıca iller arası transferde tamamlanmış kayseri manda yetiştiricileri birliği marifeti ile kayseri iline de transfer sağlanmıştır. Projenin daha sonraki yıllarında belirlenen erkek bireylerden sperma üretilmesi ve proje içinde kullanımı için çalışmalar başlatılmış bulunmaktadır. Halen uygulaması bulunmayan suni tohumlamanın manda ıslahı üretim sürecinde kullanılması planlanmaktadır

Anadolu mandası ıslahının hedefleri:

Laktasyon ortalaması 1200 kg'ın üzerinde olan damızlık materyal elde etmek

Kayıtlı yetiştiricilik kavramının oturtulması,

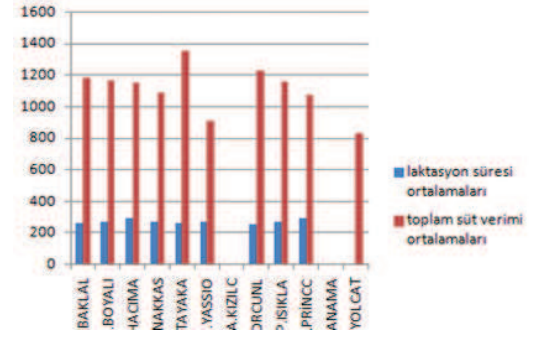
Damızlık boğa ihtiyacının karşılanma çalışmalarının başlatılması,

Birlikler arasında nitelikli damızlık boğa alış verişinin sağlanması,

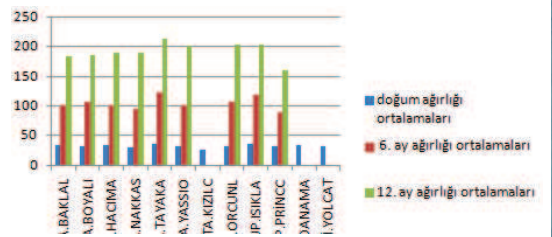
Laktasyon süresinin uzatılarak 250 günün üzerine çıkarılması,

Anahtar Kelimeler: Anadolu mandası, manda ıslahı

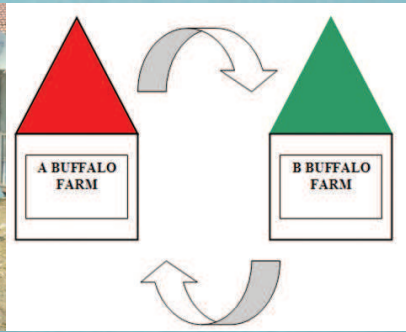
10. Ulusal Zootečni Öğrenci Kongresi
23 Nisan 2014
Çarsamba

Grafik-1:Laktasyon süresi ortalamaları ve toplam süt verimi ortalamaları

Grafik-2:Malakların doğum,6 ve 12 aylık ağırlıkları

İstanbul da işletmeler arası ve iller arası boğa transferi

Materyal-Metod

İstanbul ili Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliğinin,Halk Elinde Manda Islahı Projesine kayıtlı 55 işletmede 2008 adet Anadolu Mandası üzerinden çalışma yapılmaktadır.

İZLEDİĞİMİZ GENETİK İYİLEŞTİRME STRATEJİSİ

TARTIŞMA;Türkiye'de mandalarla ilgili kayıt sistemi yeni oluşturulmaktadır.Anadolu mandası ile ilgili veriler birliklerde yeni toplanmaya başlanmıştır.İşletmelerde damızlık tahmini yapabilmek için elimizde olan veriler Anne laktasyon süresi ve miktarı,Malağın Doğum-6 Aylık-12 Aylık ağırlığı bilinmektedir.Bu veriler neticesinde aşağıda oluşturduğumuz formülle Damızlık materyal seçmekteyiz..Mandalarda ıslah çalışmalarının daha başlarında ılerleyen yıllarda BLUP ve Linear puanlama yöntemleri ile damızlık değer tahmini yapmak daha isabetli olacaktır.

Formül:DM=a*x1+b*x2+c*x3+d*x4

DM=Damızlık materyala=Anne laktasyon verisi

a=Anne laktasyon verisi

x1=0,60

b=Doğum ağırlığı

x2=0,20

c=6. Aylık ağırlık

x3=0,10

d=12.Aylık ağırlık

x4=0,10

Kaynaklar:Prof.Dr.M.İhsan SOYSAL, SPSS ve MTB ile istatistik analizler Araş.Görev.Serdar GENÇ